

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Alexandra Šímy a soudců JUDr. Vladimíry Ladmanové a JUDr. Zdeňka Pulkrábka, Ph.D. ve věci žalobce [údaje o účastníkovi] JUDr. Rostislavem Netrvalem, Ph.D., advokátem se sídlem v Klatovech, Zlatnická 78/I., proti žalované [údaje o účastníkovi] JUDr. Miroslavem Popelem, advokátem v Sušice, náměstí J. Seitze 131, o rozvod manželství, o odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Klatovech ze dne 13.4.2011, č.j. 4 C 429/2009-130,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se p o t v r z u j e.**
- II. Žalobce je povinen zaplatit žalované na účet státu – Okresního soudu v Klatovech, náklady odvolacího řízení ve výši 6.505 Kč, do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

Odůvodnění:

Soud I. stupně napadeným rozsudkem zamítl návrh na rozvod manželství účastníků, žádnému z nich, ani státu nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění v podstatě uvedl, že postupoval dle § 24b odst. 1 zákona o rodině, neboť podmínky pro rozvod manželství účastníků nebyly splněny. Žalovaná trpí vážnou chorobou, která způsobuje její částečnou odkázanost na pomoc druhých a rovněž je příčinou pouze omezeného příjmu – invalidního důchodu, přičemž zlepšení nelze očekávat. Žalobce udržuje vážný vztah s jinou ženou, odpovědnost za rozvrat manželství tak nelze přičítat žalované. Žalované nelze klást za vinu, že onemocněla, psychické problémy plynoucí z nemoci mohou sice ve vztahu působit problémy, nicméně je nutno tento stav s ohledem na vážnost nemoci pochopit. Pokud žalovaná trpěla pocity sklíčenosti či strachu a přenášela tyto nálady na své okolí, nelze konstatovat, že by tím zavinila rozvrat manželství. Žalovaná se tedy na rozvratu porušením manželských povinností převážně nepodílela, naopak to byl žalobce, který si našel jinou známou. Zvláště závažná újma, která by žalované rozvodem vznikla, je především ve sféře majetkové, existenční. Účastníci mají závazky vůči bance kolem

1.300.000 Kč, žalovaná však není schopna tento závazek jakoukoliv částkou plnit. Má totiž příjem z důchodu kolem 9.000 Kč měsíčně, na splácení úvěru se nechtějí podílet ani zletilé děti účastníků. Vzhledem k tomu, že banka má za účelem zajištění pohledávky ze smlouvy o úvěru k nemovitosti, v níž žalovaná bydlí, zástavní právo, je zde oprávnění banky nemovitost prodat. V důsledku toho by žalovaná přišla o bydlení, což by při jejím zdravotním stavu způsobilo zvláště závažnou újmu. V tom soud shledal mimořádné okolnosti svědčící ve prospěch zachování manželství. O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle § 144 a § 148 odst. 1 o.s.ř.

Ve včasném odvolání žalobce namítl, že soud jeho návrh na rozvod zamítl zejména vzhledem k zdravotnímu stavu žalované a její ekonomické závislosti na žalobci. Zákon o rodině však tuto problematiku řeší, žalované nic nebrání, aby se obrátila na soud a žádala žalobce o příspěvek na výživu. Z projevů obou účastníků vyplynulo, že jejich manželství neplní žádnou funkci, nelze uvažovat o další perspektivě soužití. Soud se však nezabýval tím, jaký svazek zachovává, co je jeho obsahem a podstatou a k čemu takový svazek je. Rozvod manželství je, dle názoru žalobce, i v zájmu žalované, neboť tím dojde k definitivnímu uspořádání poměrů i do budoucna. Soud I. stupně tedy vycházel z nesprávných skutkových zjištění a dospěl k nesprávnému právnímu závěru. Žalobce navrhl, aby byl napadený rozsudek změněn a jeho návrhu vyhověno.

Žalovaná uvedla, že nadále s rozvodem nesouhlasí. Poukázala na zjištění učiněná soudem I. stupně a zdůraznila, že není v jejích možnostech, aby se jakkoliv podílela na splnění úvěru účastníků, stejně je to i u dětí. Žalovaná pobírá invalidní důchodu pro invaliditu 3. stupně 8.020 Kč, žalobce jí přispívá 2.000 Kč a je jí vyplácen příspěvek na péči 4.000 Kč měsíčně, jiné příjmy žalovaná nemá. Rodinný dům je zastaven ve prospěch banky, a v případě nesplácení úvěru by žalovaná mohla přijít o bydlení. Situace v manželství je velice špatná, žalovaná ale rozvrat nezavinila a rozvod by jí způsobil zásadní újmu v existenční sféře. Navrhla proto, aby byl napadený rozsudek potvrzen.

Odvolací soud napadený rozsudek včetně předchozího řízení přezkoumal, vzal v úvahu obsah odvolání žalobce i vyjádření žalované, poté však dospěl k závěru, že odvolání není důvodné.

Soud I. stupně v odůvodnění napadeného rozsudku zcela přesně popsal zjištěnou situaci v manželství, zejména příčiny jeho rozvratu, situaci žalované, i to, v čem spatřuje zvláště závažnou újmu, která by jí rozvodem vznikala ve sféře majetkové a existenční. Správně také uzavřel, že žalobce zatím nenavrhl takové řešení (pokud jde o vypořádání majetku, závazků, zajištění bydlení pro žalovanou po případném rozvodu), které by pro žalovanou vzhledem k jejímu zdravotnímu stavu a příjmu bylo akceptovatelné.

Odvolací soud zcela odkazuje na závěry soudu I. stupně a ztotožňuje se i s právním posouzením věci dle § 24b odst. 1 zákona o rodině. Toto ustanovení, označované jako tzv. tvrdostní klauzule, znamená v podstatě ztížení rozvodu v situaci, kdy se rozvod pro jednoho z manželů jeví jako nespravedlivá tvrdost. Tak je tomu v dané věci – pro zachování manželství svědčí, že manželství účastníků trvá 26 let, vychovali 2 děti a manželství bylo v pořádku do doby, než žalovaná onemocněla. Zároveň žalovaná převážně nezapříčinila rozvrat manželství, jak správně uvedl soud. Zřejmé je i to, že rozvodem by žalované byla způsobena zvláště závažná újma, neboť je invalidní, odkázaná na pomoc jiných osob, prognóza její nemoci není dobrá a nemá takové příjmy, aby se mohla sama zajistit.

Žalobce sice v odvolání poukázal na to, že manželství neplní žádnou ze svých funkcí, to ale § 24b odst. 1 zákona o rodině předpokládá, neboť upravuje situaci, za které nelze manželství rozvést, přestože je rozvráceno. Platí tedy, že za splnění podmínek dle § 24b odst. 1 zákona o rodině soud manželství nerozvede, přestože mezi manžely existuje kvalifikovaný rozvrat.

Pokud žalobce poukazoval na to, že postavení žalované je řešitelné instituty zákona o rodině – konkrétně výživným pro rozvedenou manželku, je třeba uvést, že zatím žalobce přispívá žalované dle jejího tvrzení částkou 2.000 Kč měsíčně, celkem má tedy žalovaná příjem 10.000 Kč měsíčně.

Příspěvek na péči je příjmem osoby, která se o žalovanou stará, nikoliv příjmem samotné žalované. Závazky účastníků však činí částku více než 1.000.000 Kč a je zřejmé, že ani částečně není žalovaná schopna se na úhradě úvěru podílet. Žalobce zatím konkrétní řešení v zájmu žalované nenavrhl, a to, že pro případ rozvodu manželství existuje institut příspěvku na výživu rozvedeného manžela, neznamená, že by se žalovaná nedostala do neřešitelné situace znamenající pro ni zejména závažnou osobní újmu.

V řízení bylo tedy prokázáno, že jsou splněny podmínky pro uplatnění § 24b odst. 1 zákona o rodině, proto je rozhodnutí soudu I. stupně věcně správné a odvolací soud je dle § 219 o.s.ř. potvrdil s tím, že v podrobnostech znovu odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku. Potvrzení se týká i správně odůvodněných výroků rozsudku o nákladech účastníků a nákladech státu.

V průběhu odvolacího řízení byl žalované ustanovené opatrovník – advokát k ochraně jejich zájmů dle § 30 o.s.ř. a při úvaze o nákladech odvolacího řízení postupoval odvolací soud dle § 144 o.s.ř. Podle něho soud může účastníku uložit náhradu nákladů řízení o rozvod manželství, odůvodňují-li to okolnosti případu nebo poměry účastníků. V daném případě pak výše popsané poměry účastníků i okolností věci (zavinění žalobce na rozvratu, neúspěch v odvolacím řízení) odůvodňují, aby byl žalobce zavázán k zaplacení nákladů vzniklých protistraně, a to ve prospěch státu dle § 149 odst. 2 o.s.ř.

Žalobce byl proto zavázán zaplatit žalované na účet státu náklady odvolacího řízení, které tvoří odměna a hotové výdaje ustanoveného advokáta ve výši dle § 9 odst. 1 vyhl.č. 177/1996 Sb., za 3 úkony právní pomoci 3.000 Kč, paušálně stanovené hotové výdaje 900 Kč (§ 13 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb.) a jízdné osobním vozidlem k jednání odvolacího soudu 870 Kč. Dále mu náleží náhrada za promeškaný čas 600 Kč (§ 14 odst. 3 vyhl.č. 177/1996 Sb.) a parkovné 51 Kč, celkem 5.421 Kč a s připočtením částky odpovídající dani z přidané hodnoty (§ 137 odst. 3 o.s.ř.) 6.505 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

V Plzni dne 03.10.2011

JUDr. Alexander Šíma, v.r.

předseda senátu

Za správnost vyhotovení:

Mgr. Martina Merglová Stránská